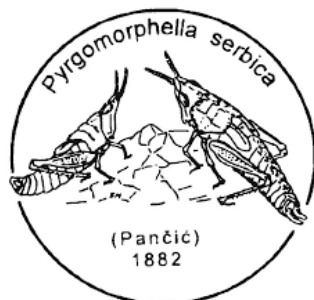

ENTOMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE
ENTOMOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA

XII SIMPOZIJUM ENTOMOLOGA SRBIJE SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM
ZBORNİK REZIMEA
Niš, Univerzitet u Nišu 25-29. IX 2019.

XII SYMPOSIUM OF ENTOMOLOGISTS OF SERBIA WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION
BOOK OF ABSTRACTS
Niš, University of Niš 25-29th IX 2019

NIŠ XII SIMPOZIJUM
2019. ENTOMOLOGA SRBIJE

ORGANIZATORI / ORGANIZERS

Entomološko društvo Srbije
Entomological society of Serbia

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
Ministry of Education, Science and Technological Development

Univerzitet u Nišu, Prirodno-matematički fakultet
University of Niš, Faculty of Sciences and Mathematics

ORGANIZACIONI ODBOR / ORGANIZATION COMMITTEE

Prof. dr Vladimir Žikić
Dr Saša Stanković
Dr Marijana Ilić Milošević

NAUČNI ODBOR / SCIENTIFIC COMMITTEE

Dr Akademik Marko Anđelković, redovni član SANU, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Akademik Radmila Petanović, redovni član SANU, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Željko Tomanović, redovni profesor, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Vladimir Žikić, redovni profesor, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Nišu, Niš
Dr Ljubiša Stanisavljević, redovni profesor, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Olivera Petrović-Obradović, redovni profesor, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Jelica Lazarević, naučni savetnik, Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković“, Beograd
Dr Snežana Pešić, vanredni profesor, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Kragujevac
Dr Draga Graora, vanredni profesor, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Aleksandra Konjević, docent, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad
Dr Dušanka Jerinić-Prodanović, docent, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Milka Glavendekić, redovni profesor, Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Slobodan Makarov, redovni profesor, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Jelena Jović, naučni savetnik, Institut za zaštitu bilja i životne sredine, Beograd
Dr Slobodan Milanović, Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
Dr Petar Kljajić, Institut za pesticide i životnu sredinu, Beograd
Dr Vesna Perić Mataruga, naučni savetnik, Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković“, Beograd
Dr Ivana Živić, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd.
Dr Ljubodrag Mihajlović, redovni profesor, Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu
Dr Ante Vujić, redovni profesor, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad

IZDAVAČ / PUBLISHER

Entomološko društvo Srbije
Entomological society of Serbia

UREDNIK / EDITOR

Prof. dr Vladimir Žikić

GODINA IZDAVANJA / YEAR OF PUBLICATION

2019

PRIPREMA TEKSTA / COMPUTER LAYOUT

Dr Saša Stanković

pojedinačnoj parceli pregledano je 20 izdanaka nasumično odabranih biljaka. Biljne vaši su zajedno sa lišćem odnošene u Laboratoriju za entomologiju i poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu gde je vršena determinacija vrsta i procenjivana brojnost jedinki svake vrste. Praćenje brojnosti vršeno je jednom nedeljno, a započeto je početkom aprila kada je pšenica bila u fenofazi bokorenja. Prve larve uočene su sredinom aprila i to na kasnoj liniji, a prve kolonije početkom maja na srednje kasnoj i kasnoj liniji. Brojnost vaši porasla je sredinom maja kada je rana linija bila u fazi cvetanja, a druge dve u fazi klasanja. Nađena je vaš *M. dirhodum*, a brojnost jedinki je bila ujednačena na sve tri linije. Sledeće sedmice, kada je kasna linija bila u fazi cvetanja, a srednja i rana u fazi formiranja zrna, broj vaši je bio 2-3 puta veći na kasnoj u odnosu na druge dve. I dalje je dominantna vrsta bila *M. dirhodum*. Takav trend je zadržan i tokom naredne sedmice kada je i kasna linija prešla u stadijum formiranja zrna. Početkom juna, kada je lišće počelo da se suši, na ranoj liniji više nije bilo vaši, a brojnost je opala i na druge dve, pri čemu su i dalje bile brojnije na kasnoj liniji. Tokom vegetacije, osim *M. dirhodum*, nađene su i vrste *Sitobion avenae* i *Sipha* sp. koje su zapažene na sve tri linije, ali u veoma niskoj brojnosti. Razlike u brojnosti govore da iako su sve tri linije sejane na isti način, na zemljištu istog kvaliteta i istih klimatskih karakteristika, brojnost vaši zavisila je od genotipa pšenice.

Ključne riječi: pšenica, biljne vaši, *Metopolophium dirhodum*

FAUNA COCCIDAE (HEMIPTERA: COCCOIDEA) SRBIJE

Marina Dervišević*, Radoslava Spasić, Draga Graora

Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu

E-mail: *dervisevic.marina1989@gmail.com

Familija Coccidae pripada redu Hemiptera, natfamiliji Coccoidea. U okviru familije Coccidae u svetu je, do sada, opisano 1215 vrsta iz 173 roda, dok je na području Evrope zabeleženo preko 70 vrsta uključujući mnoge ozbiljne štetočine voćaka, vinove loze i ukrasnih biljaka. Sa aspekta faunističkih istraživanja, u Srbiji gotovo da i nema radova, osim radova starijeg datuma, koji se odnose na vrste Coccidae u kulturnim biotopima Beograda, gde je registrovano 11 vrsta iz ove familije.

U radu su prikazani rezultati istraživanja od 2014. do 2018. godine, sprovedenih na području Srbije. Štitaste vaši iz familije Coccidae su sakupljane zajedno sa biljnim materijalom sa 40 lokaliteta, a potom donošene i gajene u laboratoriji. Identifikacija do nivoa vrsta vršena je na osnovu morfoloških karakteristika ženki, uz korišćenje odgovarajućih ključeva. Ukupno je determinisano 16 vrsta iz 8 rodova, od kojih su pet vrsta: *Ceroplastes rusci* (L.), *Coccus hesperidum* (L.), *Coccus pseudomagnoliarum* (Kuwana), *Neopulvinaria innumerabilis* (Rathvon) i *Pulvinaria floccifera* (Westwood), nove za faunu Srbije. Utvrđeno je da se na voćkama razvija 6 vrsta (*Ceroplastes rusci*, *Coccus hesperidum*, *Eulecanium tiliae* (L.), *Parthenolecanium corni* (Bouché), *Parthenolecanium persicae* (Fabricius) i *Spaerolecanium prunastri* (Fonsc.)), na vinovoj lozi četiri vrste (*Neopulvinaria innumerabilis*, *Parthenolecanium corni*, *P. persicae* i *Pulvinaria vitis* (L.)) a na šumskim i dekorativnim biljkama 13 vrsta štitastih vaši (*C. pseudomagnoliarum*, *Eulecanium tiliae*, *Parthenolecanium corni*, *Parthenolecanium fletcheri* (Cockerell), *Parthenolecanium pomeranicum* (Kawecki), *Parthenolecanium rufulum* (Cockerell), *Physokermes hemicyphus* (Dalman), *Physokermes piceae* (Schrank), *Pulvinaria floccifera* i *Pulvinaria hydrangeae* (Steinweden)). Coccidae su sakupljene i odgajene sa ukupno 53 vrste biljaka, u okviru 28 botaničkih familija. Hraneći se isisavanjem sokova iz nadzemnih delova biljke, prouzrokuju simptome u vidu diskoloracije, sušenja i opadanja lišća, sušenja grana, deformacije plodova i sušenja celih biljaka. Na mednoj rosi koja se javlja kao produkt metabolizma vaši, razvijaju se